

449. Nieuwe ideeën (49)

1. 'Quicumque vult [voelt]' (ieder die wil) zijn de beginwoorden van het athanasiaanse credo: quicumque vult salvus esse. 'Quid pro quo' betekent zoveel als 'de ene gunst is de andere waard' (het qui pro quo is een misverstand, een verwisseling van personen of zaken). Quid nunc, wat nu? Quid faciendum, wat te doen? Hier volgt de complete verdere quid-verzameling: quid ad me (wat gaat mij dat aan), quid ad te (wat gaat het u aan), quid inde (wat dan nog), quid mirum (wat wonder), quid novi (wat voor nieuws is er), quid plura (waarom er meer over zeggen), quid prodest (waartoe dient het) en quid rei (wat is er gaande). Zo'n quick-and-dirty quickscan (Jaarboek 2008) kan ik niet serieus (au sérieux) nemen. Eind negentiende eeuw (19e eeuw, 19de eeuw) werden er nog tournures (queues de Paris) gedragen. Een queue de cheval misstond daarbij. Is de QI (queteletindex) exact hetzelfde als de BMI (body mass index)? Onder het eten van een quenelle werden de qu'en dira-t-on gedeeld.

2. De betaling van die quenasttegels is nog een question brûlante. De quetzal is iets van Guatemala: een symbool of een munt. Haar queenies vloekten met het Queen Annestoeltje. Wie weet, heb je 'quién sabe' goed geschreven. Stel, je schrijft – quod non – 'productie' met een 'k'. Er is nogal een verschil tussen 'quodlibet' (mengelmoes) en 'quod licet' (wat geoorloofd is). Werda, wie daar, qui-va-là? De quisling had de quisse verdonkeremaand. Quinto, ten vijfde en ten slotte: ik geloof het niet. Gooi het maar in de quisquiliënmand. De quillaja is de zeepboom en het quintadeen was vroeger een orgelregister. De quiëtist speelde de muziek quieto. Quizje spelen: wat is een kwispedor? Heb je nog leuke quotejes? 'Coteren' [koo] op de beurs en 'quoteren' [kwo] bij de visserij moet je liefst niet verwarren.

3. Hierbij de quo- en quod-lijst: quo animo (met welke bedoeling), quocumque modo (op welke manier dan ook), quocumque nomine (onder welke naam dan ook), quod absurdum (hetgeen ongerijmd zou zijn), quo jure (met welk recht), quomodo (op welke wijze; als zelfstandig naamwoord 'de wijze waarop'), quousque tandem (hoe lang nog), quo vadimus (waar gaan wij heen), quo vadis (waarheen gaat gij; Sienkiewicz koos deze woorden als titel voor zijn bekende roman, die speelt tijdens de christenvervolgingen onder Nero) en quovis modo (hoe dan ook). Hij had zoiets van een laat-me-niet-lachenbenadering. Een raccrochement is een klein spoorwegemplacement. Zijn rijstijl maakte een racy indruk; toch racete hij vroeger harder. Met zijn keu produceerde hij een raccroc [rah-kroo]. De raad van elf is weer compleet. Hier heerst momenteel rabiësgevaar. Het raakshot was niet dodelijk.

4. In de kunst betekent 'raccourci' letterlijk 'verkort'. De Radenwet regelt onder andere de Raden van Arbeid. Radau is drukte, commotie (uit het Duits). Ik raclet; het raclettetstel is geleend. Na de luchtraid aten ze ragout (op de raout [raa-oet], de deftige avondpartij). Na de rafting schaftten zij (wat de pot schafte). De raffleslamp bescheen de rafflesia's die met raffia opgebonden waren. Onze radio-cd-speler is kapot. Deze radicaalfeministische sujetten hebben radicaal-linkse ideeën. De RAF kan zowel de Royal Air Force zijn als de Rote-Armee-Fraktion (de Baader-Meinhofgroep). Wat is gangbaarder: 'railtje' of 'railsje'? Heb jij het tv-programma (teeveeprogramma) voor vanavond? Rond de rancho waren randjaus aangebracht. De Duitse rijtjes zijn mijn hersens in gerammeid. De ramboersappelen werden onder rembours verstuurd. Er was rammenas en ananas. Bij raja yoga wil men het denken uitschakelen.

5. Het voorstel klinkt plausibel en raisonnabel. Sinds Nasser voert de Egyptische president de titel 'raïs'. Tast het de smaak aan als je raki in raku [oe] bewaart? Ach, die ratee met haar rapé ook. Hij heeft me een rappendement gegeven. De rapper [è] heeft gerept (haastje-repje gewag gemaakt) van zijn rappartij. We rappelleren hooguit tweemaal, daarna komt de deurwaarder. Rarara, wie van jullie heeft mijn raquettes (sneeuwschoenen) gezien? Een tombola is een loterijspel; dat kan bijvoorbeeld een rad van fortuin zijn. In de woestijn vielen die paar rari nantes niet op. De raspoetin (ook ras-Poetin is denkbaar) pakte zijn rassé (civetkat) die in het raspel zat te wroeten. Moet je ratinéjas (ratiné jas) ook nog naar de ratsmodee gaan? Daar is de ratoe.

6. Opzoekwoorden zijn: ratafia, ratatouille, rastaquouère en ratanhiawortel. Albert Heijn gaat ook in Duitsland beginnen; dat zal me niet alleen een aha-erlebnis zijn maar ook een AH-erlebnis! Het Quirinaal is een van de zeven heuvels waarop Rome gebouwd werd. Het rapsodengezelschap was rondgetrokken. Hoe schrijf je 'tête-à-tête' en 'mer à boire'? Ik zoek een recept voor kiesjelijesj. We hebben een ouwelullen-tv (ouwelullenteevee) met een grootbeeldscherm (groot beeldscherm) gekocht. Bij de islamieten heet het Suikerfeest Ied-al-Fitr. Mensen met ADHD kunnen het best ritalinnetjes slikken. Het risaliet is een zeker deel van een voorgevel dat vooruitspringt. Poëten gebruiken soms dichtelijke vrijheden (licentiae vatum, licentiae poeticae, poëtische licenties). Mag je recensies schrijven zonder licentie? De persmusket trok rond als een razende roeland, spiedend met argusogen.

7. Ik heb me daarvan recent nog recalcitrant gedistantieerd. Rustend op mijn récamier luisterde ik naar de rebetika en smulde ik van de reblochon. Hij heeft het razendsnel maar razend slordig gedaan. Wist je, dat de Razende Bol een plaat voor het Marsdiep bij Texel is? De raver [ee] ravede. Een rawah is in Indië een moeras, een sawa een nat rijstveld. Jij ravenaas, ze moesten je ophangen! Een ravenmoeder heet slechter te zijn dan ze is (zie internet). Die ravissante ravigotesaus zal ons nog lang heugen. Mijn oudeklareclub bestaat al lang. We drinken vaak een recht-op-en-neer. De rechtspraak wordt geacht recht doende te zijn. Je moet niet recht praten wat krom is. Kijk, het staat rechtsonder, rechts onderaan. Hij doet het meestal recht op en neer: hij heeft een recht-op-en-neer karakter. Hij is meer rechtdoorzee dan zijn buurman. Die gaat niet altijd recht door zee en is weleens achterbaks, par bricole.

8. Staat de (het) rechaud al aan? Dat is wel recommandabel, ja. Een recipienda is een kandidaat-lid. Ze zaten recht tegenover elkaar (vis-à-vis). De rector magnificus moest het reçoutje hoogstpersoonlijk tekenen. Een redingote is een geklede jas met twee rijen knopen. Een recul is een terugstoot. Denk hierbij ook aan recueil, fauteuil en trompe-l'oeil [alle: uij]. De 'redengeving' refereert niet aan het 'redebegrip'. De referees hebben een référéetje aangespannen. Een reefer [ie] is een marihuanasigaret. Reflectie is terugkaatsing en deflexie is het verloren gaan van buigingsuitgangen; die worden dan vervangen door voorzetsels. Reinaert (nee, niet ik) stond bekend om zijn reinardieën. Hoe schrijf je: 'reïmponeren', 're-iteratief', 're-importeren' en 'reïncarneren'? De rek-op is een slingerplant. Wat rekwireerde het Openbaar Ministerie (OM) bij monde van de officier van justitie? Wat is de essentie van zijn reminiscentie? Het is een meer dan remarquabel relict.

9. Deze commissie geeft relief aan het behoud van de reliëfschilderingen. Een relâche forcée is een gedwongen oponthoud, met name bij schepen met averij. Fytoftora? Dat is een zwakziekte in aardappelloof. Is er al iets gevonden voor die groeneplantenziekte? Stort het maar op dit goededoelenbank- of -girekeningnummer. Zit je nichtje op een lomschool of op een zmlk- dan wel zmok-school? De bikkels genoten van de mixed pickles. Jammer voor dicteefanaten: in 'operaster' geen streepje! Een gitaarlick is een loopje op de gitaar; dat kun je ook in de lik spelen. De afasie van Broca is het onvermogen tot spreken en schrijven, de afasie van Wernicke is het onvermogen tot verstaan en lezen. Een sick joke is een wrange, bijtende grap. De schicksalsstunde is het noodlotsuur. Ze maakte een knicksje, een reverence. Krijg jij daar nu ook een kick van? Hij gaf geen kik meer. Zij kiftten gisteren voortdurend.

10. We kregen verschillende andantes (GB ook: andante's) te horen. Het kaartenhuis zag er toch soliedjes uit. Je verging er (!) van de rotte-eierenlucht. De Rotarians zijn via Rotaryclubs lid van de Rotary (niet de Rota!). Wordt aldaar met een rotarytafel gewerkt? Driewerf neen!

Rein Leentfaar m.m.v. Hans Bliet